

Sygn. akt V U 692/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Wiesława Kruczkowska

Protokolant Marta Sokółowska

po rozpoznaniu w dniu 04 lutego 2013 roku w Białymstoku

sprawy **Z. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.**

o ustalenie wartości kapitału początkowego

na skutek odwołania **Z. P.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.**

z dnia 08 lutego 2012 roku,

Nr (...) -2011

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że do ustalenia wartości kapitału początkowego Z. P. przyjmuje wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 93,38%, okresy składkowe w wymiarze 21 lat, 4 miesiące, 7 dni, współczynnik proporcjonalny – 74,69% oraz kapitał początkowy wynoszący 111.812,91 zł.

Sygn. akt V U 692/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 lutego 2012 r., znak (...) -2011 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ustalił Z. P. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. w kwocie 83.614,63 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął 21 lat, 5 miesięcy i 14 dni okresów składkowych i podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 649,15 zł. Organ rentowy do ustalenia wartości kapitału początkowego nie uwzględnił dochodów z 1991 r. w kwocie 94.203.000 zł i z 1992 r. w kwocie 41.868.000 zł wskazując, iż przedłożone zaświadczenie zostało wystawione przez podmiot nieuprawniony, ponieważ w dniu 4 czerwca 2002 r. (...) nie prowadziło działalności gospodarczej.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł Z. P. kwestionując jej zasadność i podnosząc, iż organ niezasadnie nie uwzględnił przy ustalaniu kapitału początkowego dochodu otrzymywanego z tytułu wynagrodzenia za pracę z okresu od 2 kwietnia 1991 r. do 30 kwietnia 1992 r. z tytułu zatrudnienia w (...) Z. S. (1) oraz z okresu pracy w (...) w S. od 23 kwietnia 1976 r. do 31 października 1977 r. i w Zakładach (...) w S. za okres 1 maja 1979 r. do 1 grudnia 1979 r., pomimo przedłożenia świadectwa pracy i legitymacji ubezpieczeniowej. Dodał, iż brak jest podstaw do zakwestionowania

zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 4 czerwca 2002 r. jedynie z uwagi na fakt zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej przez byłego pracodawcę będącego osobą fizyczną. Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez ustalenie kapitału początkowego z uwzględnieniem dochodu z 1991 r. w kwocie 94.203.000 zł i z 1992 r. w kwocie 41.868.000 zł z tytułu pracy w (...) oraz z tytułu zatrudnienia we wskazanych powyżej okresach w Zakładach (...) w S.z wynagrodzeniem w kwocie 4.000 zł miesięcznie i w (...) w S.z wynagrodzeniem odpowiednio w kwocie 12 zł i 13 zł za godzinę zgodnie z informacjami zawartymi w aktach osobowych i ponowne przeliczenie wartości kapitału początkowego oraz obliczenie wskaźnika wysokości podstawy kapitału początkowego.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania powołując się na argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji i dodając, iż z uwagi na brak dokumentów płacowych potwierdzających wysokość uzyskiwanego przez odwołującego wynagrodzenia za pracę za okres od 2 kwietnia 1991 r. do 30 kwietnia 1992 r. w (...) oraz

w Zakładach (...) w S.za okres od 30 sierpnia 1972 r. do 8 września 1973 r. i 1 maja 1979 r. do 1 grudnia 1979 r., a nadto w (...) w S.od 23 kwietnia 1976 r. do 31 października 1977 r., przyjął kwoty minimalnego wynagrodzenia zgodnie z przepisem art. 15 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 173 i następne ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Ustalenie wartości kapitału początkowego następuje poprzez obliczenie hipotetycznej emerytury, jaką ubezpieczony otrzymałby w dniu 1 stycznia 1999 r., a następnie pomnożenie kwoty tej emerytury przez średnie dalsze trwanie życia osób w wieku 62 lat, ustalone na dzień 1 stycznia 1999 r. Wysokość kwoty kapitału początkowego zależy od udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed 1 stycznia 1999 r. Okresy składkowe liczone są po 1,3% podstawy wymiaru za każdy rok okresów składkowych, a okresy nieskładkowe po 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych, przy czym w obu wypadkach uwzględnia się pełne miesiące, podstawy wymiaru, która może być ustalona między innymi z kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez wnioskodawcę z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 roku, z 20 lat kalendarzowych, dowolnie wybranych przez wnioskodawcę z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (art. 174).

Do podstawy wymiaru mogą być brane tylko te składniki wynagrodzenia, które stanowiły podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Przy ustalaniu, czy istniał obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie społeczne od określonych składników wynagrodzenia, stosuje się przepisy obowiązujące w okresie, z którego wynagrodzenie jest uwzględniane w podstawie wymiaru, współczynnika proporcjonalnego do wieku oraz stażu ubezpieczonego (okresów składkowych i nieskładkowych), osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r., ustalonego według wzoru. Do obliczenia kapitału początkowego, należy przedłożyć dowody potwierdzające przebyte okresy składkowe i nieskładkowe, między innymi świadectwa pracy, legitymację ubezpieczeniową zawierającą wpis o okresie zatrudnienia itp.

Wnioskiem z dnia 25 stycznia 2011 r. Z. P.wystąpił o ustalenie kapitału początkowego, przedkładając wymagane dokumenty, w tym legitymację ubezpieczeniową oraz świadectwa pracy potwierdzające zatrudnienie w (...) w S.w okresie od 23 kwietnia 1976 r. do 31 października 1977 r., Zakładach (...) w S.w okresie od 1 maja 1979 r. do 1 grudnia 1979 r. i (...) w okresie 2 kwietnia 1991 r. do 30 kwietnia 1992 r.

Bezsporna jest okoliczność zatrudnienia odwołującego w w/w okresach u wskazanych pracodawców. W odniesieniu do zatrudnienia w (...) Z. P. przedstawił także zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 4 czerwca 2002 r., zakwestionowane jednak przez organ rentowy, który podniósł, iż zostało wystawione przez byłego pracodawcę już po formalnym i faktycznym zaprzestaniu przez niego prowadzenia działalności gospodarczej. W świadectwie pracy wystawionym przez Zakłady (...) w S. za okres od 1 maja 1979 r. do 1 grudnia 1979 r. podano, iż odwołujący otrzymywał

wynagrodzenie w kwocie 4.000 zł miesięcznie, także w świadectwie pracy wystawionym przez (...) znalazła się informacja o wysokości wynagrodzenia.

Spór w sprawie sprowadzał się do nieuwzględnienia przez organ rentowy przy ustalaniu wartości kapitału początkowego wynagrodzenia otrzymanego przez odwołującego w okresie zatrudnienia w (...) oraz w Zakładach (...) w S.i (...) w S.i przyjęcie na potrzeby ustalenia kapitału początkowego minimalnego wynagrodzenia.

W toku postępowania w sprawie odwołujący przedłożył oryginał świadectwa pracy za okres zatrudnienia w Rejonowym Zakładzie Budownictwa (...) w S., w którym wskazano, iż otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 13,50 zł na godzinę (k. 11). Do akt sprawy dołączono również akta osobowe Z. P. za okres od 1 maja 1979 r. do 31 grudnia 1979 r. zatrudnienia w Zakładach (...) w S. oraz za okres od 23 kwietnia 1976 r. do 31 października 1977 r. za czas pracy w Rejonowym Zakładzie Budownictwa (...) w S.. Natomiast odwołujący wskazał, iż dokumentacja kadrowa i płacowa (...) została zniszczona, zaś właściciel firmy (...) zmarł.

W związku z tym celem zweryfikowania okoliczności wysokości otrzymywanego przez odwołującego wynagrodzenia w (...) Sąd dopuścił dowód z zeznań świadka, dzieląc w pełni utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego, iż w postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia co do rodzaju środków dowodowych, jakimi można wykazywać okresy zatrudnienia, w tym wysokość wynagrodzenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2009 r. II UK 117/08, OSNP 2010/13-14/167). Świadek K. R. (k. 38 – 40) wskazał wprawdzie, iż nie pamięta szczegółów dotyczących wysokości wynagrodzenia odwołującego, ale wskazał składniki tego wynagrodzenia i sposób ich obliczania. Wyjaśnił, iż wystawił świadectwo pracy dla Z. P. i wpisana w nim premia była w rzeczywistości kwotą gwarantowaną. Jednocześnie potwierdził, iż kwoty wskazane w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp 7, podane przez wystawiającego je Z. S. (2), nie zostały zawyżone.

W ocenie Sądu zeznania świadka zasługują na uwzględnienie, są spójne, uzupełniają się z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym i odzwierciedlają dane dotyczące wynagrodzenia odwołującego zawarte w kwestionowanym przez organ rentowy zaświadczeniu.

Celem ustalenia wynagrodzenia wnioskodawcy i obliczenia kapitału początkowego przy uwzględnieniu wynagrodzenia z firmy (...) w dwóch wariantach, a mianowicie w oparciu o świadectwo pracy oraz w oparciu o zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 z czerwca 2002 r., jak również wynagrodzenia z Zakładów (...) w S. przy uwzględnieniu wynagrodzenia ze świadectwa pracy (k. 11) oraz przy uwzględnieniu wynagrodzenia za godzinę i normatywnego czasu pracy obowiązującego pracowników ze Spółdzielczego Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) w S. przy uwzględnieniu wynagrodzenia za godzinę na podstawie akt osobowych i świadectwa pracy oraz normatywnego czasu pracy obowiązującego pracowników, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości.

Biegła sądowa (k. 43 – 56) po zapoznaniu się ze zgromadzonymi w sprawie dowodami ustaliła, iż wynagrodzenie odwołującego:

- z tytułu zatrudnienia w (...) w spornym okresie liczone na podstawie informacji ze świadectwa pracy wyniosło w 1991 r. 15.642.350 zł i w 1992 r. 6.978.000 zł, zaś w oparciu o zaświadczenie Rp-7 – w 1991 r. 94.203.000 zł i w 1992 r. 41.868.000 zł;
- z tytułu zatrudnienia w Zakładach (...) w S. za okres od 30 sierpnia 1972 r. do 8 września 1973 r. obliczone według minimalnego wynagrodzenia – w 1972 r. – 4.065 zł, w 1973 r. – 8.267 zł; za okres od 1 sierpnia 1975 r. do 31 stycznia 1976 r. według wpisu do legitymacji ubezpieczeniowej – 19.700 zł w 1975 r. i 3.921 zł w 1976 r., zaś za okres od 1 maja 1979 r. do 1 grudnia 1979 r. według informacji ze świadectwa pracy i akt osobowych w 1979 r. – 28.129 zł;
- z tytułu zatrudnienia w (...) w S. za okres od 23 kwietnia 1976 r. do 31 października 1977 r. obliczone według akt osobowych i podstawowego czasu pracy w 1976 r. – 20.250 zł i w 1977 r. – 22.383 zł.

Biegła obliczyła kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. według wariantu I, tj. z uwzględnieniem wynagrodzenia z (...) wg świadectwa pracy na kwotę 87.798,81 zł i według wariantu II, tj. z wynagrodzeniem wynikającym z zaświadczenia Rp-7 z 4 czerwca 2002 r. na kwotę 110.851,51 zł.

Zastrzeżenia do opinii zgłosił organ rentowy (k. 65 – 66) wskazując, iż nie kwestionuje wyliczeń pod względem matematycznym. Dodał, iż przy wyliczeniu wskaźnika podstawy wymiaru według wariantu II najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 93,38% ustalony z lat 1985 – 1994. Jednocześnie organ zaznaczył, iż biegła nie uwzględniła w okresie zatrudnienia odwołującego w Rejonowym Zakładzie Budownictwa (...) w S. okresów urlopu bezpłatnego, które powodują zmniejszenie liczby miesięcy składkowych, przy przyjęciu wariantu II – innego niż wyliczony przez biegłą sądową tj. (...) z lat 1985 – 1994 oraz ponowne wyliczenie współczynnika P spowoduje, iż wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. ulegnie zmianie.

W opinii uzupełniającej biegła sądowa (k. 71 – 74) zmieniła dotychczasowe wyliczenia i ustaliła, iż staż ubezpieczeniowy wynosi 21 lat 4 miesiące i 7 dni, współczynnik proporcjonalny $P = 74,69\%$, WWPWkapitału początkowego według wariantu II, ustalony z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od 1985 do 1994 r. wynosi 93,38%. Natomiast kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. obliczony według wariantu I (wynagrodzenie z (...) według świadectwa pracy) wynosi 87.529,20 zł, a według wariantu II (wynagrodzenie z (...) według zaświadczenia Rp-7) wynosi 111.812,91 zł.

W ocenie Sądu opinia biegłej jest w pełni wiarygodna i mogła stanowić podstawę poczynionych w niniejsze sprawie ustaleń. Wyrażone w niej stanowisko nie budzi zastrzeżeń pod względem formalnym i merytorycznym.

W tych okolicznościach w ocenie Sądu istnieją podstawy do ustalenia kapitału początkowego według wariantu II opinii biegłej sądowej, zgodnie z wnioskiem skarżącego, a tym samym należało do ustalenia wartości kapitału początkowego Z. P. przyjąć wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 93,38%, okresy składkowe w wymiarze 21 lat, 4 miesiące i 7 dni, współczynnik proporcjonalny – 74,69% oraz kapitał wynoszący 111.812,91 zł. Sąd nie podzielił zastrzeżeń ZUS dotyczących zaświadczenia Rp-7 jedynie z uwagi na to, iż zostało wystawione już po zakończeniu działalności tego podmiotu gospodarczego. Zebrany w sprawie materiał dowody, w tym zeznania świadka, potwierdził bowiem wiarygodność danych zawartych w tym dokumencie. Ponownie należy podkreślić, iż w toku postępowania sądowego strona może dowodzić wysokości wynagrodzenia wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

Mając na uwadze powyższe na podstawie na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd uwzględnił odwołanie i zmienił zaskarżoną decyzję.